

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 640/2014-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti ARCHÍV – SLUŽBY s. r. o., Čsl. armády 1117, Trebišov, zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Vargom, Hviezdoslavova 1234/4, Trebišov, pre namietané porušenie jej práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 66/2014-329 z 30. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti ARCHÍV – SLUŽBY s. r. o. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 66/2014-329 z 30. júna 2014 porušené boli.

2. Základné právo spoločnosti ARCHÍV – SLUŽBY s. r. o. vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo pokojne užívať majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 66/2014-329 z 30. júna 2014 p o r u š e n é b o l i .

3. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 66/2014-329 z 30. júna 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ď a l š i e k o n a n i e .

4. Spoločnosti ARCHÍV – SLUŽBY s. r. o. p r i z n á v a náhradu trov konania v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov), ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. Igora Vargu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. I. ÚS 640/2014-16 z 28. októbra 2014 bola na ďalšie konanie prijatá sťažnosť spoločnosti ARCHÍV – SLUŽBY s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Cob 66/2014-329 z 30. júna 2014 (ďalej len „krajský súd“ a „rozsudok krajského súdu“). Súčasne bola odložená vykonateľnosť rozsudku krajského súdu.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľka sa žalobou domáhala od žalovanej spoločnosti [REDACTED], Sobrance (ďalej len „žalovaná“), zaplataenia pohľadávok, ktoré nadobudla zmluvou o postúpení pohľadávok z 29. apríla 2009 (ďalej len „zmluva o postúpení pohľadávok“) od správcu konkurznej podstaty úpadcu [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „úpadca“). Pohľadávka úpadcu a záväzok žalovanej, ktoré boli predmetom konania, vznikli na základe zmluvy o dielo, pričom išlo o neuhradené faktúry za vykonané dielo.

3. Okresný súd Michalovce (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 18 Cb 135/2010-197 z 27. marca 2013 (ďalej len „prvý rozsudok okresného súdu“) zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľke sumu 13 307,08 € s prísl., do sumy 8 953,56 € s prísl., žalobu zamietol a konanie zastavil do sumy 11 204,94 € s prísl. Súčasne rozhodol o trovách konania. Na odvolanie sťažovateľky aj žalovanej o veci rozhodoval krajský súd, ktorý uznesením č. k. 2 Cob 129/2013-232 z 23. augusta 2013 (ďalej aj „zrušujúce uznesenie krajského súdu“) zrušil prvý rozsudok okresného súdu vo vyhovujúcom výroku, zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd následne rozsudkom č. k. 18 Cb 135/2010-263 z 15. januára 2014 (ďalej len „druhý rozsudok okresného súdu“) žalobu do výšky sumy 22 260,64 € s prísl. zamietol a zaviazal sťažovateľku nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 4 894,81 € na účet jej právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Na odvolanie sťažovateľky o veci rozhodoval opäť krajský súd, ktorý rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou zamietavý rozsudok okresného súdu potvrdil a zaviazal sťažovateľku nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania vo výške 473,96 € na účet právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti v podstatnom uviedla:

„Výlučným a jediným dôvodom zamietnutia žaloby sťažovateľa, bol právny záver okresného súdu aprobovaný krajským súdom, v zmysle ktorého je zmluva

o postúpení pohľadávok uzavretá medzi sťažovateľom a správcom konkurznej podstaty úpadcu [REDAKOVANÉ] absolútne neplatná, a preto sťažovateľ nenadobudol pohľadávku, ktorej zaplataenie je predmetom sporu. Absolútnu neplatnosť zmluvy konajúce všeobecne súdy videli v neurčitosti jej predmetu.

Porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu vidí sťažovateľ v dvoch parciálnych, avšak vzájomne prepojených zásahoch krajského súdu s ústavnoprávnou intenzitou:

(i) po prvé ide o interpretáciu zmluvy medzi sťažovateľom a správcom konkurznej podstaty úpadcu v extrémnom rozpore s obsahom spisu, s princípom preferencie výkladu smerujúceho k platnosti zmluvy a s princípom spravodlivosti, v dôsledku čoho sťažovateľ považuje postup krajského súdu za svojvoľný a porušujúci požiadavky vyplývajúce z práva na spravodlivý proces,

(ii) po druhé ide o nedostatok dôvodov rozsudku krajského súdu, ktorými by tento primeraným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagoval na odvolacie námietky sťažovateľa.

K zmluve o postúpení pohľadávok sťažovateľ pre potreby ústavného súdu stručne uvádza. Zmluva bola uzavieraná medzi ním a správcom konkurznej podstaty úpadcu, pričom predmetom bolo postúpenie pohľadávok, ktoré tvorili majetok úpadcu ako súpisové zložky č. 1 – 13. Pohľadávky úpadcu smerovali voči viacerým dlžníkom vrátane žalovaného. Uzavretiu zmluvy predchádzal celý rad procesov a úkonov konkurzného súdu a správcu v rámci konkurzného konania, z ktorých osobitný význam má Zverejnenie súpisu všeobecnej podstaty úpadcu v Obchodnom vestníku OV 2008/42 z 28. februára 2008, značka K001100. Týmto zverejnením správca informoval všetkých (dlžníkov, veriteľov, potenciálnych záujemcov o kúpu majetku, verejnosť) o tom, čo tvorí súpis všeobecnej podstaty úpadcu, a že tento je tvorený spolu 13 - timi pohľadávkami.

Každú pohľadávku patriacu do všeobecnej podstaty úpadcu správca v súlade s § 38 písm. f) vyhlášky MSSR č. 665/2005 Z. z. identifikoval celkovou sumou, menou, stručne právnym dôvodom vzniku a dlžníkom, ktorý sa ďalej identifikuje menom

a priezviskom alebo názvom a bydliskom alebo sídlom, prípadne aj dňom narodenia a identifikačným číslom, ak sú známe...

V nadväznosti na súpis všeobecnej podstaty úpadcu zverejnený v Obchodnom vestníku OV 2008/42 z 28. februára 2008, značka K001100, následne správca a sťažovateľ uzavreli zmluvu o postúpení pohľadávok...

Sťažovateľ v zhode so správcom konkurznej podstaty nemali žiadne pochybnosti o určitosti predmetu zmluvy a o súlade jeho vyjadrenia v zmluve s ich skutočnou a vážnou vôľou, keďže predmet zmluvy o postúpení pohľadávok bol totožný ako súpis všeobecnej podstaty úpadcu zverejnený v obchodnom vestníku. Zhoda sa týkala celkového počtu spísaných a neskôr postúpených pohľadávok (13), celkovej sumy spísaných a neskôr postúpených pohľadávok (2 229 546,40 Sk) a taktiež štyroch identifikovaných dlžníkov týchto pohľadávok...

Inak povedané, správca konkurznej podstaty si bol vedomý toho, že odplatne postupuje (predáva) všetky pohľadávky tvoriace všeobecnú podstatu majetku úpadcu, a sťažovateľ si bol vedomý toho, že tieto pohľadávky za odplatu nadobúda (kupuje). Tomuto presvedčeniu zodpovedalo tak:

- jazykové vyjadrenie predmetu zmluvy (odkaz na súpisové zložky majetku 1-13, identifikácia dlžníkov, celková nominálna hodnota postupovaných pohľadávok),*
- vôľa zmluvných strán, ktorá bola v zhode s jazykovým prejavom,*
- úmysel správcu postúpiť a úmysel sťažovateľa nadobudnúť postupované pohľadávky,*
- rokovanie zmluvných strán o uzavretí zmluvy, ktorého súčasťou bolo oboznámenie sa sťažovateľa s predmetom zmluvy (oznam správcu v obchodnom vestníku OV 2008/42 z 28. februára 2008, značka K001100, ktorým zverejnil súpis všeobecnej podstaty), ako aj so všetkými listinami, ktoré mal správca, a ktoré mali vzťah k postupovaným pohľadávkam (zmluvy, faktúry, upomienky a pod.)*
- následného správania sa strán, keď správca nielen vo vzťahu k sťažovateľovi, ale aj vo vzťahu k všeobecným súdom konštatoval, že práve uvedených 13 súpisových zložiek majetku tak, ako boli tieto súčasťou správcovského spisu tvorili predmet zmluvy o postúpení pohľadávok, a z jeho pohľadu neboli žiadne pochybnosti o určitosti predmetu zmluvy.*

Krajský súd však v rozpore nielen s citovanými zákonnými ustanoveniami, ale aj v rozpore so všeobecne uplatňovanými a uznávanými výkladovými pravidlami, dospel k záveru o absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok. Tým poprel nielen jazykové vyjadrenie zmluvy, ale súčasne neposkytol súdnu ochranu právu sťažovateľa, ktoré vyplýva zo zhodne prejavenej vôle a zhodného úmyslu strán zmluvy o postúpení pohľadávok...

Sťažovateľ je presvedčený, že rozsudkom krajského súdu, ktorý nie je ústavne akceptovateľný bolo porušené aj jeho základné právo vlastniť a pokojne užívať majetok. Zo záväzkového vzťahu (Zmluvy o dielo), vzniklo totiž úpadcovi ako pôvodnému veriteľovi pohľadávok, právo na zaplatenie peňažnej pohľadávky voči žalovanému, ktoré platnou zmluvou o postúpení pohľadávok prešlo na sťažovateľa. Toto právo však krajský súd (a ani predtým okresný súd) sťažovateľovi nepriznal, čím neumožnil sťažovateľovi nadobudnúť vlastnícke právo k predmetnej pohľadávke a ani následne realizovať jednotlivé čiastkové oprávnenia vlastníka tejto pohľadávky (§ 123 Občianskeho zákonníka), a teda mu nezaručili pokojné užívanie majetku, ktoré mu garantuje dodatkový protokol a nesporne aj samotná ústava.“

5. Na odôvodnenie sťažnosti sťažovateľka cituje judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa pravidiel výkladu zmlúv (I. ÚS 243/07, I. ÚS 242/07, I. ÚS 26/2010, IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 15/2014), pričom poukazuje aj na aplikovateľnú judikatúru Ústavného súdu Českej republiky (I. ÚS 625/03, IV. ÚS 1783/11, III. ÚS 3900/12). V petite sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd rozhodol tak, že rozsudkom krajského súdu boli porušené jej označené práva, aby zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

II.

6. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval krajský súd, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti a k vhodnosti ústneho pojednávania. Predseda krajského súdu vo vyjadrení z 19. novembra 2014 uviedol:

„Z predloženej zmluvy o postúpení pohľadávok je nepochybné, že predmetom zmluvy sú pohľadávky, presná špecifikácia ktorých tvorí prílohu a zároveň neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Prejav vôle účastníkov zmluvy bol výslovne vyjadrený tak, že predmetom zmluvy sú pohľadávky, ktoré sú presne špecifikované v prílohe, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Predmet zmluvy bez presnej špecifikácie v prílohe tvoriacej neoddeliteľnú súčasť zmluvy je neurčitý a neurčitosť takto vyjadreného predmetu zmluvy nie je možné odstrániť ani za použitia výkladových pravidiel obsiahnutých v zákone. Vôľa účastníkov zmluvy bola v súlade s ich jazykovým prejavom taká, že predmet zmluvy je presne špecifikovaný v prílohe tvoriacej jej neoddeliteľnú súčasť. Bez tejto presnej špecifikácie nie je predmet zmluvy určitý, čo robí zmluvu absolútne neplatným právnym úkonom. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí priamo zo zákona bez ďalšieho a súd k takejto prihlada i bez návrhu z úradnej povinnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvého stupňa rozhodol správne, keď konštatoval, že zmluva o postúpení pohľadávok je neplatný právny úkon, a preto žalobu zamietol...

Správca konkurznej podstaty mal podľa záväzného pokynu v súlade s § 84 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii pohľadávky úpadcu predať a nie postúpiť...

... netrváme na ústnom pojednávaní pred ústavným súdom.“

7. Na výzvu ústavného súdu sťažovateľka prípisom doručeným 13. januára 2015 oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

8. Ústavný súd po vyhodnotení stanovísk účastníkov konania dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto boli splnené podmienky pre upustenie od ústneho pojednávania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a sťažnosť bola prejednaná

na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu. Po posúdení sťažnosti a jej príloh, vyžiadaného súdneho spisu a vyjadrenia k sťažnosti dospel ústavný súd na neverejnom zasadnutí senátu k záveru, že sťažnosť je dôvodná.

9. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov. Dodržiavanie ústavy orgánmi verejnej moci však nemožno vzťahovať len na strohé rešpektovanie jej jednotlivých článkov. Generálna interpretačná a realizačná klauzula ustanovuje, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 ústavy). Výklad každej právnej normy (právneho predpisu) musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad (napr. I. ÚS 241/07).

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy má každý právo vlastniť majetok.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou

verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

11. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú

dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

III.

12. Na účely posúdenia ústavnoprávnej relevancie sťažnostných námietok sa ústavný súd oboznámil s celým spisovým materiálom a najmä s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu. Tento najskôr vymedzil dôvody druhého rozsudku okresného súdu, poukázal na odvolacie dôvody sťažovateľky a vyjadrenie žalovanej k nim. Na vlastné odôvodnenie napadnutého rozsudku krajský súd uviedol:

„Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Z predloženej zmluvy o postúpení pohľadávok je nepochybné, že predmetom zmluvy sú pohľadávky, presná špecifikácia ktorých tvorí prílohu a zároveň neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Prejav vôle účastníkov zmluvy bol výslovne vyjadrený tak, že predmetom zmluvy sú pohľadávky, ktoré sú presne špecifikované v prílohe, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Predmet zmluvy bez presnej špecifikácie v prílohe tvoriacej neoddeliteľnú súčasť zmluvy je neurčitý a neurčitosť takto vyjadreného predmetu zmluvy nie je možné odstrániť ani za použitia výkladových pravidiel obsiahnutých v zákone. Vôľa účastníkov zmluvy bola v súlade s ich jazykovým prejavom taká, že predmet zmluvy je presne špecifikovaný v prílohe tvoriacej jej neoddeliteľnú súčasť. Bez tejto presnej špecifikácie nie je predmet zmluvy určitý, čo robí zmluvu absolútne neplatným právnym úkonom. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí priamo zo zákona bez ďalšieho a súd k takejto prihlíada i bez návrhu z úradnej povinnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvého stupňa rozhodol správne, keď konštatoval, že zmluva o postúpení pohľadávok je neplatný právny úkon, a preto žalobu zamietol.

Pokiaľ žalobca v odvolaní zastáva názor, že z informácií uvedených v samotnom texte zmluvy je možné za použitia logického a systematického výkladu

dostatočným spôsobom určiť predmet zmluvy, odvolací súd poznamenáva, že v zmluve bol predmet zmluvy jasne a zrozumiteľne určený tak, že predmetom zmluvy sú pohľadávky úpadcu, presne špecifikované v prílohe, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Účastníci zmluvy v zmluve neuviedli, že predmetom zmluvy sú pohľadávky úpadcu, ktoré tvoria jeho súpisové zložky majetku a ktoré sú zároveň súčasťou zmluvy, ale uviedli, že presná špecifikácia tvorí prílohu zmluvy a zároveň je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Vôľa účastníkov zmluvy je v súlade s ich jazykovým prejavom.“

13. Predmetom skúmania ústavného súdu po prijatí sťažnosti na konanie takto bol prieskum ústavnej konformity napadnutého rozsudku krajského súdu vo väzbe na záruky, ktoré obsahujú sťažovateľkou označené práva podľa ústavy a dohovoru. Rozhodujúcim bolo najmä posúdenie dodržania záruk vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy (právo na súdnu ochranu) a čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivé súdne konanie), keďže zásah do práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (právo vlastníť majetok) a čl. 1 dodatkového protokolu (právo pokojne užívať majetok) sťažovateľka vyvodzuje z arbitrárneho a formalistického rozsudku krajského súdu.

14. Základná námietka sťažovateľky je spojená s tvrdeným neústavným postupom krajského súdu, ktorý nerešpektoval prejavenu vôľu účastníkov zmluvy o postúpení pohľadávok, a túto napriek tomu, že účastníci jej obsah považovali za určitý a zrozumiteľný, ustálil ako absolútne neplatnú. Vychádzajúc z uvedeného potvrdil žalobu zamietajúci druhý rozsudok okresného súdu.

15. Z judikatúry ústavného súdu možno vyvodiť viaceré, z pohľadu prieskumu napadnutého rozsudku aplikovateľné závery. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je totiž častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 33d/2011, III. ÚS 492/2011, III. ÚS 198/2011, I. ÚS 248/2010,

IV. ÚS 149/2009). Judikatúra ústavného súdu súčasne ponúka viaceré odpovede na otázky spojené s výkladom prejavenej vôle účastníkov právnych úkonov, na ktoré v odôvodnení sťažnosti poukazovala aj sťažovateľka.

16. Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. I. ÚS 243/07, I. ÚS 242/07, IV. ÚS 15/2014) opakovane pripomína, že prílišný právny formalizmus a prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti (autonómie vôle) podľa čl. 2 ods. 3 ústavy. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 625/03 zo 14. apríla 2005). Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Taká prax, keď všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom nezakladajúcim jej neplatnosť, preto nie je ústavne konformná a je v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z čl. 1 ústavy (k tomu pozri I. ÚS 242/07, I. ÚS 243/07, IV. ÚS 340/2012). Ako ústavne nesúladné (porušujúce základné práva) ústavný súd hodnotí aj rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými boli zákony a podzákonné úpravy (vrátane noriem týkajúcich sa výkladu alebo platnosti právneho úkonu) interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, napr. v dôsledku prílišného formalizmu (IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 1735/07, I. ÚS 26/2010).

17. Okrem nedostatočne odôvodnených rozhodnutí všeobecných súdov však ústavný súd ako ústavne nesúladné (porušujúce základné práva) hodnotí aj také ich rozhodnutia, ktoré síce môžu vykazovať rozsiahle dôvodenie, avšak ktorými boli normy podústavného práva interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti v dôsledku napr. prílišného formalizmu (IV. ÚS 192/08), pričom tento

prístup možno nájsť aj v judikatúre Ústavného súdu Českej republiky (napr. III. ÚS 150/99). Tento zároveň uviedol, že prílišný formalizmus pri výklade právnych noriem vedúci k extrémne nespravodlivému záveru potom znamená porušenie základných práv (IV. ÚS 1735/07). Spravodlivosť je totiž kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu ústavnú povinnosť hľadať také riešenie súdnej právnej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako nesúladne s princípom spravodlivosti a popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení (m. m. I. ÚS 26/2010). Ústavný súd považuje za samozrejmé a určujúce, že vždy je potrebné vychádzať z individuálnych, teda na konkrétnych zisteniach založených rozmerov každej súdom prejednávanej veci. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť komplikované a netypické; to však nezabavuje všeobecné súdy urobiť všetko pre nájsť spravodlivého riešenia, akokoľvek sa to môže javiť zložité (I. ÚS 118/2013).

18. Pre ústavno-súdny prieskum bolo v konkrétnej veci sťažovateľky z pohľadu označenej judikatúry rozhodujúcim posúdenie odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vo vzťahu k dôvodom uplatneným v jej sťažnosti, ktoré vychádzali z jej odvolacích dôvodov uplatnených v odvolaní proti druhému rozsudku okresného súdu. Predtým sa však ústavný súd musel nevyhnutne oboznámiť aj so spornou zmluvou o postúpení pohľadávok, ktorou sťažovateľka mala nadobudnúť žalovanú pohľadávku voči žalovanej. Sťažovateľka uzavrela so správcom úpadcu zmluvu o postúpení pohľadávok, ktorej predmet bol určený takto:

„Predmetom tejto zmluvy je odplatné postúpenie súboru pohľadávok úpadcu, ktoré zároveň tvoria jeho súpisové zložky majetku 1-13 ako postupcu v nominálnej hodnote 74 007,38 EUR (2 229 546,40 Sk), voči nasledovným dlžníkom:

- [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
- [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
- [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]
- [REDACTED]

Presná špecifikácia týchto pohľadávok tvorí prílohu a zároveň neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy.

Postupca postupuje na postupníka pohľadávky špecifikované v bode 1. článku I. tejto zmluvy a postupník tieto pohľadávky prijíma a zaväzuje sa postupcovi zaplatiť odplatu za postúpenie v súlade s čl. III. tejto zmluvy.“

19. Z obsahu pripojeného súdneho spisu ústavný súd zistil, že okrem samotnej zmluvy o postúpení pohľadávok k žalobe z 21. októbra 2009 boli pripojené aj ďalšie listinné dôkazy, najmä (i) súpis všeobecnej podstaty zverejnený v Obchodnom vestníku a obsahujúci spolu 13 pohľadávok voči totožným dlžníkom a v totožnej celkovej peňažnej sume, ako sú uvedené v zmluve o postúpení pohľadávok, (ii) prvé až piate kolo ponukového konania, tak ako boli postupne zverejnené v Obchodnom vestníku, z ktorých obsahu vyplýva, že správca ponúkal na predaj súbor pohľadávok úpadcu (súpisové zložky majetku 1– 13) v totožnej celkovej peňažnej sume, ako sú uvedené v zmluve o postúpení pohľadávok, (iii) zmluva o dielo uzavretá medzi úpadcom a žalovanou spolu s faktúrami, ktorými úpadca fakturoval žalovanej stavebné práce vykonané na základe zmluvy o dielo, pričom išlo o zhodné neuhradené faktúry, ktoré boli uvedené ako právny dôvod vzniku pohľadávok v súpise všeobecnej podstaty.

20. Obrana žalovanej v súdnom konaní bola založená na tvrdení, že fakturované práce úpadca nevykonal, dielo nedokončil a ani neodovzdal. Z uvedeného dôvodu považovala žalovaná uplatnený nárok za nedôvodný. Celé dokazovanie na okresnom súde, ktoré predchádzalo vyhláseniu jeho prvého rozsudku, tak bolo zamerané na skúmanie dôvodnosti a oprávnenosti fakturácie na základe zmluvy o dielo, z ktorej mali vzniknúť žalované pohľadávky. V priebehu celého konania na súde prvého stupňa až do vyhlásenia prvého rozsudku z 27. marca 2013 nebola ani zo strany žalovaného a ani zo strany okresného súdu spochybnená platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi sťažovateľkou a správcom z dôvodu neurčitosti jej predmetu. Prvým rozsudkom okresný súd žalobe sčasti vyhovel a sčasti ju zamietol z dôvodu, že

sťažovateľka preukázala opodstatnenosť fakturovanej sumy iba čiastočne (dôvody sú z pohľadu ústavno-súdneho prieskumu rozsudku krajského súdu irelevantné, pozn.).

21. Proti prvému rozsudku okresného súdu podala žalovaná (rovnako aj sťažovateľka) odvolanie, obsahom ktorého opäť nebola argumentácia o prípadnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, rozporovaná bola iba dôvodnosť fakturácie a absencia nároku na zaplatenie žalovanej sumy ako odmeny za vykonanie diela. Až v odôvodnení zrušujúceho uznesenia krajského súdu tento vytýka okresnému súdu, že pochybil, keď sa zmluvou o postúpení pohľadávok vôbec nezaoberal z hľadiska jej platnosti, špecifikácie pohľadávok podľa prílohy, ktorá sa v spise nenachádza. Krajský súd už v zrušujúcom uznesení konštatoval, že zmluva o postúpení pohľadávok a zverejnenie súpisu všeobecnej podstaty v Obchodnom vestníku sú samostatné skutočnosti, ktoré spolu navzájom nesúvisia.

22. V poradí druhým rozsudkom následne okresný súd žalobu sťažovateľky zamietol, keď vychádzajúc z vysloveného (pre neho) záväzného právneho názoru krajského súdu v zrušujúcom uznesení dospel k záveru, že predmet zmluvy, tak ako je vyjadrený v čl. I bode 1 zmluvy o postúpení pohľadávok, je neurčitý a z tohto dôvodu nejde o absolútne neplatný právny úkon. Na odvolanie sťažovateľky krajský súd rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou druhý rozsudok okresného súdu potvrdil a na odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku uviedol argumentáciu uvedenú v bode 12 tohto nálezu.

23. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

Podľa § 35 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka prejav vôle sa môže urobiť konaním alebo opomenutím; môže sa stať výslovne alebo iným spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, čo chcel účastník prejsť. Právne úkony

vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 266 ods. 1, 2 a 3 Obchodného zákonníka prejav vôle sa vykladá podľa úmyslu konajúcej osoby, ak tento úmysel bol strane, ktorej je prejav vôle určený, známy alebo jej musel byť známy. V prípadoch, keď prejav vôle nemožno vyložiť podľa odseku 1, vykladá sa prejav vôle podľa významu, ktorý by mu spravidla prikladala osoba v postavení osoby, ktorej bol prejav vôle určený. Výrazy používané v obchodnom styku sa vykladajú podľa významu, ktorý sa im spravidla v tomto styku prikladá. Pri výklade vôle podľa odsekov 1 a 2 sa vezme náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, vrátane rokovania o uzavretí zmluvy a praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, ako aj následného správania strán, pokiaľ to pripúšťa povaha vecí.

Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

24. Nemožno rozumne pochybovať o účele, ktorý zákonodarca sledoval citovanými ustanoveniami. Určitosť právneho úkonu je zákonnou podmienkou jeho platnosti a jej považovaná za náležitosť prejavu vôle. Právny úkon možno považovať za určitý vtedy, ak jeho obsah nie je vnútorne rozporný a súčasne je jeho predmet jasne určený. Vychádzajúc z princípu preferencie platnosti právneho úkonu pred jeho neplatnosťou súčasne platí, že aj v prípade určitých pochybností o určitosti obsahu, či predmetu právneho úkonu, tento bude neplatným len vtedy, ak tieto nedostatky nemožno preklenúť ani použitím interpretačných pravidiel stanovených v § 35 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 266 ods. 1, 2 a 3 Obchodného zákonníka. Ak totiž tieto

nedostatky možno takýmto spôsobom preklenúť, je ústavnou povinnosťou všeobecného súdu uprednostniť výklad, ktorý vedie k platnosti právneho úkonu, a nie naopak. Z tohto dôvodu preferencia výkladu uchovávanjúceho právny úkon v platnosti kladie vysoké nároky aj na odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktorým sa právny úkon vyhlasuje za neplatný. Z takého rozhodnutia musí byť najmä dostatočne zrejmé, z akého právneho dôvodu má neplatnosť právneho úkonu vyplývať, či porušenie danej právnej normy skutočne vedie k neplatnosti právneho a aké skutkové zistenia preukazujú naplnenie predpokladov právnej normy, z ktorej vyplýva neplatnosť právneho úkonu.

25. Z obsahu súdneho spisu v právnej veci sťažovateľky je zrejmé, že pochybnosť o ne/platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok vniesol do prípadu prvýkrát krajský súd až v zrušujúcom uznesení po takmer štyroch rokoch (!) od začiatku súdneho sporu. Pozornosť krajského súdu bola pritom sústredená na jedinú otázku, či existuje alebo neexistuje príloha tvoriaca neoddeliteľnú súčasť zmluvy, v ktorej majú byť presne špecifikované postupované pohľadávky. V ďalšom priebehu konania tak okresný súd vo svojom v poradí druhom rozsudku a rovnako aj krajský súd v potvrdzujúcom rozsudku v pomerne rýchlom slede uzavreli, že pre absenciu presnej špecifikácie predmetu zmluvy o postúpení pohľadávok v prílohe, ktorá mala byť jej neoddeliteľnou súčasťou, je táto absolútne neplatná.

26. Takýto záver je však ústavne neudržateľný, pretože nielen že nerešpektuje skôr citovanú judikatúru ústavného súdu, ale ani zmysel a účel citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a Obchodného zákonníka, a napokon zjavne odporuje aj všeobecne uznávaným výkladovým pravidlám. Jednoducho povedané, krajský súd bezdôvodne upriamil svoju pozornosť na jedinú skutočnosť, a to „*prílohu tvoriacu neoddeliteľnú súčasť zmluvy*“, na nepreukázaní ktorej založil neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok. Ani ústavnému súdu neuniklo, že v jadre odôvodnenia potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu (tri odseky na s. 7 a 8) na túto skutočnosť krajský súd poukázal spolu šesťkrát. Celý rad ďalších právne významných skutočností,

ktoré naopak svedčili v prospech určitosti – a teda platnosti – zmluvy o postúpení pohľadávok, však ponechal bez relevantného dôvodu bez povšimnutia, čím naopak založil ústavnú non-konformitu vlastného potvrdzujúceho rozsudku.

27. Predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok sú pohľadávky, ktoré musia byť individualizované takým spôsobom, ktorý ich dostatočne identifikuje a súčasne vylučuje ich zámenu s inými pohľadávkami, ktorých veriteľom síce rovnako môže byť postupca, avšak tieto nemajú byť zmluvou postúpené na postupníka. Postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že na základe zmluvy uzavretej medzi doterajším veriteľom (postupcom) a treťou osobou (postupníkom) postúpi pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi novému veriteľovi, a to buď za odplatu alebo bezodplatne. Postupník sa stane novým veriteľom postúpenej pohľadávky.

28. V okolnostiach prípadu je podľa záveru ústavného súdu vylúčené nazerať na vec spôsobom, ako učinil krajský súd v napadnutom potvrdzujúcom rozsudku. Racionálne uvažovanie totiž nemôže viesť k záveru, že za situácie, keď postupca (správca), postupník (sťažovateľka) a súčasne dlžník (žalovaná) nemajú žiadnu pochybnosť o tom, aké pohľadávky, z akého právneho dôvodu a v akej výške boli predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky, do týchto právnych vzťahov vstúpi krajský súd, ktorý prednesie svoju vlastnú predstavu o tom, či je zmluva v jej predmete dostatočne určitá.

29. Z pohľadu ústavného súdu nemožno rozumne pochybovať o tom, čo – teda ktoré pohľadávky patriace pôvodne úpadcovi – boli predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok. Postupované pohľadávky boli v zmluve identifikované takými individualizačnými prvkami, ktoré medzi účastníkmi zmluvy a ani vo vzťahu k ich dlžníkom nemohli vzbudzovať relevantné pochybnosti o tom, čo tvorí predmet zmluvy, a že tento je dostatočne určitý. Predmetom zmluvy bol súbor pohľadávok úpadcu, ktoré správca odplatne postupoval na sťažovateľku, pričom išlo o pohľadávky, ktoré tvorili súpisové zložky 1 – 13 jeho majetku. Tieto pohľadávky boli súčasne v zmluve

identifikované ich súhrnnou nominálnou hodnotou a identifikačnými údajmi ich dlžníkov. Na rozdiel od krajského súdu, ktorý už v zrušujúcom uznesení bagatelizoval význam zverejnenia súpisu všeobecnej podstaty úpadcu v Obchodnom vestníku a striktne uviedol, že tento nesúvisí so zmluvou o postúpení pohľadávok, ústavný súd považuje za určujúce pri hľadaní práva v konkrétnej veci vziať náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle. Tak to napokon explicitne vyžaduje aj § 266 ods. 3 Obchodného zákonníka.

30. V konaní nebolo sporné, naopak, dôkazmi bolo preukázané, že (i) medzi úpadcom a žalovanou bola uzavretá zmluva o dielo, (ii) na jej základe si úpadca od žalovanej uplatňoval nárok na zaplatenie ceny diela, ktorá bola fakturovaná faktúrami, ktoré správca uviedol ako právny dôvod vzniku pohľadávok tvoriacich súpis všeobecnej podstaty úpadcu, (iii) následne správca zverejnil v Obchodnom vestníku postupne prvé až piate kolo ponukového konania na predaj súboru pohľadávok, a (iv) a napokon bola uzavretá medzi správcom a sťažovateľkou zmluva o postúpení pohľadávok, z ktorej vyplývalo, že správca odplatne postupuje na sťažovateľku pohľadávky, tvoriace súpisové zložky majetku úpadcu 1 – 13, pričom takéto vyjadrenie predmetu zmluvy korešpondovalo s identifikáciou pohľadávok v skorších zverejneniach správcu v Obchodnom vestníku. Ak krajský súd v odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku uvádza, že *„účastníci zmluvy v zmluve neuviedli, že predmetom zmluvy sú pohľadávky úpadcu, ktoré tvoria jeho súpisové zložky majetku“*, toto jeho zistenie je v priamom rozpore s explicitným vyjadrením predmetu zmluvy v nej samotnej (bod 18 nálezu).

31. Za týchto okolností bolo povinnosťou krajského súdu vziať zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, *in concreto* najmä na skutočnosti, ktoré predchádzali uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávok, a to zvlášť za situácie, že tieto boli rozumne vyvoditeľné z listinných dôkazov majúcich pôvod v Obchodnom vestníku ako verejnom informačnom systéme. Krajský súd teda mal pri posudzovaní platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok vychádzať zo všetkých relevantných

zákonnych kritérií uplatňovaných pri výklade právnych úkonov, teda nielen z jazykového vyjadrenia, ale aj z vôle účastníkov zmluvy (správca a sťažovateľka), úmyslu správcu postúpiť pohľadávky tvoriace súpisové zložky majetku úpadcu I– 13, ktorý bol sťažovateľke známy, okolností, ktoré predchádzali uzavretiu zmluvy (zverejnenia v Obchodnom vestníku), a následného správania strán. Tieto skutočnosti, ktoré z pohľadu ústavného súdu smerujú k záveru o určitosti predmetu zmluvy o postúpení pohľadávok, a teda jej platnosti, ostali zo strany krajského súdu nepovšimnuté, napriek tomu, že vychádzajúc z § 35 Občianskeho zákonníka a § 266 Obchodného zákonníka bol na tieto povinný prihliadať. Naopak, krajský súd ignorujúc všetko tu uvedené, formalisticky vyseletoval jedinú skutočnosť („príloha tvoriaca neoddeliteľnú súčasť zmluvy“) a na jej nepreukázaní založil záver o neurčitosti, a teda neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok.

32. Ústavnému súdu preto na tomto mieste neostáva iné, len zotrvať na svojej skoršej judikatúre (už citovanej), v zmysle ktorej prehnané formalistické požiadavky všeobecného súdu na formuláciu predmetu zmluvy sú ústavne neakceptovateľné. Úloha všeobecného súdu pri hľadaní riešenia súdnej právnej veci a interpretácii relevantných právnych úkonov totiž nespočíva vo „vyhľadávaní“ dôvodov neurčitosti predmetu zmluvy (prípadne iných dôvodov jeho neplatnosti), ale v poskytnutí súdnej ochrany účastníkom občianskeho súdneho konania. Táto má byť založená okrem iného aj na zohľadnení a plnej aplikácii všetkých zákonnych kritérií platných pre výklad právnych úkonov a súčasnej preferencii výkladu v prospech platnosti, a nie neplatnosti právneho úkonu.

33. K vyjadreniu krajského súdu, v zmysle ktorého mal správca predmetné pohľadávky predať, a nie postúpiť, ústavný súd len stručne uvádza, že toto je bez právnej relevancie. Pohľadávky ako predmet občianskoprávných vzťahov totiž nie sú vecami, ktoré by sa predávali, a k ich zmluvnému prevodu dochádza postúpením, ktoré môže byť odplatné alebo bezodplatné. V okolnostiach súdnej veci je zrejmé, že správca postúpil pohľadávky pôvodne patriace úpadcovi sťažovateľke a toto postúpenie

bolo odplatné. Krajskému súdu pritom neprislúchalo skúmať a zasahovať do právneho vzťahu medzi sťažovateľkou a správcom, keďže predmetom konania bol spor medzi inými osobami (sťažovateľka a žalovaná).

34. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd uzatvára, že absencia riadneho a ústavne akceptovateľného odôvodnenia rozsudku krajského súdu svedčiaceho v prospech ním deklarovanej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok v spojení so zjavne jednostranným a formalistickým prístupom k zákonným kritériám interpretácie platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok boli preto dôvodom, pre ktorý ústavný súd dospel k záveru o porušení práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu (výrok 1 nálezu).

IV.

35. Vo vzťahu k zásahu do základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd uvádza, že obsah pojmu majetok tvoria nielen veci, ale aj práva a pohľadávky (m. m. II. ÚS 31/04). Keďže ústavný súd vyslovil, že rozsudkom krajského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, zaoberal sa aj otázkou, či z tohto porušenia nevyplýval aj zásah do základného práva sťažovateľky vlastníť a pokojne užívať majetok.

36. Pri tomto skúmaní ústavný súd vychádzajúc z toho, že krajský súd ústavne neakceptovateľným rozsudkom, ktorým porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, potvrdil žalobu zamietajúci druhý rozsudok okresného súdu, dospel k záveru, že tým zasiahol aj do jej práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. V dôsledku potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu totiž sťažovateľka nenadobudla právo na uspokojenie svojej pohľadávky, čím krajský súd zmaril jej možnosť byť ako

veriteľ tejto pohľadávky zo strany dlžníka (žalovanej) uspokojená. Predmet svojho majetku (žalované pohľadávky) takto sťažovateľka nemohla pokojne užívať, keďže podľa ústavne neakceptovateľného záveru krajského súdu ho platne nenadobudla. Vychádzajúc z týchto záverov ústavný súd vyslovil aj porušenie základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva pokojne užívať majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom a rozsudkom krajského súdu (bod 2 výroku nálezu).

37. V nadväznosti na záver ústavného súdu o porušení označených práv sťažovateľky rozsudkom krajského súdu ústavný súd tento zrušil a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie (bod 3 výroku nálezu). V ďalšom konaní bude krajský súd viazaný vysloveným právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde) a jeho povinnosťou bude ústavne konformným a presvedčivým spôsobom sa vysporiadať s odvolaním sťažovateľky proti druhému rozsudku okresného súdu, a to za súčasného rešpektovania všetkých výkladových pravidiel a postupov uvedených v odôvodnení tohto nálezu.

V.

38. Keďže sťažovateľka bola v konaní pred ústavným súdom úspešná, prichádzala do úvahy aplikácia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. S poukazom na vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 284,08 €, a to za 2 úkony právnej pomoci po 134 €, t. j. prevzatie a príprava zastúpenia, sťažnosť, 2 x paušálna náhrada hotových výdavkov po 8,04 €, ktoré zaviazal krajský súd zaplatiť na účet jej právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Vzhľadom na čl. 133 ústavy,

podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2015